

VELIKONOCE

Velikonoce jsou nejvýznamnější křesťanským svátkem, který oslavuje zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Velikonocemi také oslavujeme příchod jara.

Jsou to svátky, které nemají pevné datum, ale jsou to tzv. pohyblivé svátky. Jejich datum se mění podle data prvního úplňku po jarní rovnodennosti. Tento rok bude Velikonoční neděle 12. dubna a Velikonoční pondělí 13. dubna. Těmto dnům předchází pátek 10. dubna, tzv. Velký pátek.

SVATÝ TÝDEN

- **5. dubna – Květná neděle** ○ Připomíná příjezd Ježíše Krista do Jeruzaléma. V tento den se světlí kočky a kostely se zdobí i dalšími jarními větvemi v upomínku zelených ratolestí, jimiž byl Ježíš vítán.
- **6. dubna – Modré pondělí** ○ V tento den se kostely zdobily modrou látkou s tím, že by nikdo neměl pracovat.

Dětem a studentům v tento den začínaly prázdniny.

- **7. dubna – Šedivé úterý** ○ Šedivé úterý rovněž nemá z křesťanského hlediska žádný velký význam, je to však den, kdy by měly hospodyňky začít uklízet a vymést z koutů všechny pavučiny.
- **8. dubna – Škaredá středa** ○ Škaredá středa je symbolem Jidáše, který zradil Ježíše Krista. V tento den by se neměl nikdo škaredit, jinak mu to prý zůstane.
- **9. dubna – Zelený čtvrtek** ○ Zelený čtvrtek je prvním významnějším dnem ve Svatém týdnu. Začíná totiž tzv.

triduum a připomíná se Ježíšova poslední večeře spolu s jeho zajetím. V tento den se začínalo řehtat řehtačkami, zatímco kostelní zvony utichly.

- **10. dubna – Velký pátek** ○ Na Velký pátek byl Ježíš Kristus ukřižován. a Velký pátek se má držet půst a podle legendy se otevírají skryté poklady.
- **11. dubna – Bílá sobota** ○ Bílá sobota je druhým dnem, kdy Ježíš ležel v hrobě. Je to den rozjímání, nekonají se žádné liturgické obřady. Hospodyně o Bílé sobotě pečou mazance a beránky, chlapci pletou pomlázky.
- **12. dubna – Boží hod Velikonoční** ○ Nikoliv v pondělí, ale ze soboty na neděli vstal Ježíš Kristus z mrtvých. Jedná se tedy o nejdůležitější den Velikonoc – Velkou noc. V tento den se chodilo do kostela, světilo se připravené jídlo a probíhalo bohaté hodování.
- **13. dubna – Velikonoční pondělí** ○ Velikonoční pondělí už nepatří mezi křesťanské dny, a tak se v tento den vykonávají ryze světské tradice. Chlapci chodí s pomlážkami koledovat, aby vyšlehali děvčata a vyhnali lenost a zajistili mládí děvčatům i po další rok.

SYMBOLY VELIKONOC

- **Pomlázka**

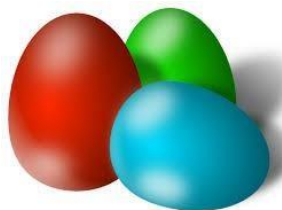

○ Pomlázky jsou pleteny z vrbových proutků a zdoben pletenou rukojetí a barevnými stužkami. Podle pověsti mají být dívky pomlázkou vyšlehány, aby zůstaly po celý rok zdravé a uchovaly si plodnost. Za odměnu dávají ženy mužům vajíčka.

- **Velikonoční beránek** ○ Beránek patří na velikonoční stůl, stejně jako kapr na stůl vánoční. V křesťanství beránek symbolizuje památku Krista, „Beránka Božího“, který byl jako nevinný, čistý a poslušný beránek obětován na kříži a jeho krev zachránila pokřtěné od hříchu a smrti.

- **Velikonoční vajíčko** ○ Vajíčko je symbolem nového života. V mnoha kulturách je vejce symbolem plodnosti, života a vzkříšení. V souvislosti s lidovou tradicí vznikl zvyk tato vejce malovat. Důvodem pojídání vajec o Velikonocích byla zřejmě i skutečnost, že vejce se nesměla jíst v postní době. V křesťanství se vejce vykládá jako symbol zavřeného hrobu, z něhož vstal Kristus, jako symbol nesmrtelnosti.

- **Kočky**

- Lidé vítali Ježíše přijíždějícího do Jeruzaléma palmovými ratolestmi. V našich krajích je ovšem nahradily kočky – pučící květy jív. Tyto něžné jarní symboly se světlí v kostelech na Květnou neděli a podle tradice by se měly spálit následující rok na Popeleční středu.

- **Řehtačky**

- Řehtačky a klapačky nahrazovaly, a někde občas ještě stále nahrazují, zvony, které naposledy zní při mši na Zelený čtvrtek a znovu se rozeznívají až na Bílou sobotu. Řehtačky i klapačky jsou různé – malé do ruky, ale i velké, které se vozí na trakaři. Na mnoha místech je řehtání a klapání symbolickým vyháněním Jidáše

- **Mazanec**

- Je symbolem slunce, zadělává se na Bílou neděli, dělá se ze stejného těsta jako vánočka. Dříve to však bývalo pečivo nesladké – připravoval se ze strouhaného sýra a většího množství vajec. Sladká varianta tohoto obřadního pečiva si však ponechala původní okrouhlý tvar a znamení kříže.

VELIKONOČNÍ BÁSNIČKY

Velikonoce

Sluníčko dnes krásně hřeje,
Mamku, tatku mě i tebe.
Slavíme dnes jarní svátky,
Vejce dáme do ošatky.
V pondělí k nám přijdou kluci
S pomlázkami pro kraslici.

Velikonoční pro kluky

Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku,
všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám,
než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.

Velikonoční pro holky

Kropenatá slepička
snesla bílá vajíčka,
obarvím je, vymaluji,
všechny chlapce podaruji,
pentličky si nastříhám,
na pomlázku jim je dám.

Hody, hody doprovody

Hody, hody doprovody
já jsem malý zajíček,
utíkal jsem podle vody,
nesl košík vajíček.

Potkala mě koroptvička,
chtěla jedno červené,
že mi dá lán jetelíčka
a já říkal: Ne, ne, ne.

Na remízku mezi poli,
mám já strýčka králíčka,
tomu nosím každým rokem,
malovaná vajíčka.

Králíček

Běží bílý králíček, v tlapičce má košíček,
v něm barevná vajíčka, co mu dala slepička.
Koho potká, tomu praví, že mu přeje štěstí, zdraví,
hezky se naň usměje, srdíčko mu zahřeje.

VELIKONOČNÍ PÍSNIČKA

VELIKONOČNÍ

Text a hudba:
Marie Kružíková

1. Kdopak ví, kdopak ví - nač je proutek vrbový? Co je tohle

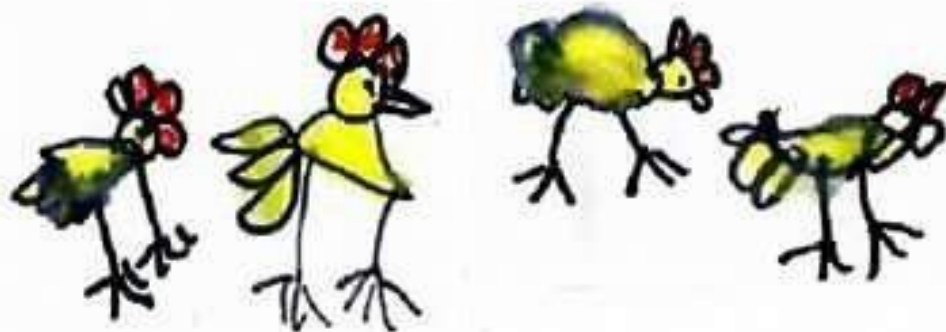
za otázku? Proutky - ty jsou na pomlázku, na pomlázku.

2. Co je to, co je to - pípá to a zobe to? Kolem kvočny

batolení - malé, živé nadělení, nadělení.

POHYBOVÁ CHVILKA

Říkanka s pohybem

KOHOUT A SLEPIČKA

Kohout křičí kykyryký
a slepička kokodák.
Taťka kohout zobe zrní
a slepička zrovna tak.

- klapeme zobáčky, které si uděláme z dlaní

- dřepneme si a ťukáme prsty o zem

NAŠE MALÁ SLEPIČKA

Naše malá slepička
snáší pěkná vajíčka.
Vajíčka si srovnáme,
a potom je prodáme.

- spojit prsty nad hlavou,

- spojit palce a ukazováky,

- tanec dlaní: dlaně na sebe a otáčíme jimi

KUTÁLÍ SE VAJÍČKO

Kutálí se vajíčko,
podej mi ho Haničko.
Hanička se ohla,
Pomlázka se prohla.

- napodobujeme kutálení, tak že motáme předloktím

- natáhneme dlaň

- ohneme se

- zvedneme se a tleskáme

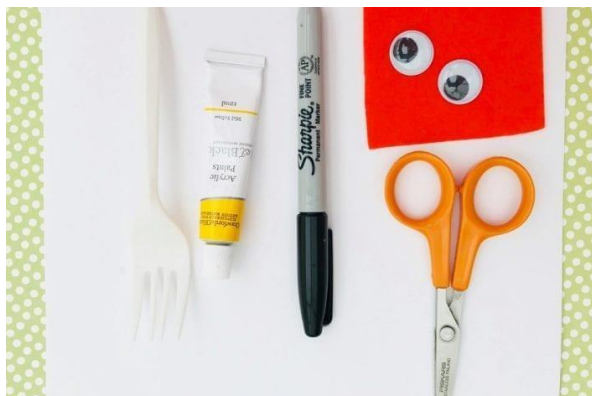
VELIKONOČNÍ TVOŘENÍ

Velikonoční kuřátko

- **Pomůcky**

- Plastová vidlička
- Žlutá barva
- Pohyblivé oči
- Oranžový papír a bílá čtvrtka
- Nůžky
- Lepidlo
- Černý fix

- **Postup**

- Zadní část vidličky ponořte do žluté barvy a tiskněte čtvrtku. Pokračujte v přidávání dalších a více výtisků. Pohybujte se v kruhu a začněte dělat své malé kuřátko.
- Pokračujte v tisku vidličkou, dokud nezakryjete celý kruh. Překrývejte výtisky vidliček, aby vaše kuřátko bylo pěkně a načechrané.
- Vystříhněte malý trojúhelník z oranžového papíru a přilepte na místo zobáku. Poté nalepte pohyblivé oči.
- Pomocí černého fixu dokreslete kuřátku nohy.

Velikonoční osení

• Pomůcky

- Semínka trávy nebo obilí (někdy už přímo v květinářství mohou nabízet „Velikonoční osení“), můžete také zasít řeřichu
- Hlína
- Květináč nebo miska.

• Postup

- Osení zasadíte do misky a pravidelně se zalévajte
- Po 7 dnech má být osení cca 10 cm vysoké
- Pokud si chcete vypěstovat řeřichu, stačí semínka nasypat do misky s vlhkou vatou
- Řeřicha roste ještě rychleji než osení – když vyroste, můžete ji zkonsumovat, je plná vitamínů.

- **Další nápady**
 - Zasadte semínka do průhledné plastové misky. Můžete se pak dívat, jak semínka klíčí a proráží si cestu. Pokud misku zvednete, jde dobře vidět, jak přibývají kořínky.
 - Pokaždé když osení povyroste, udělejte na špejli čárku a k tomu připište datum. Budete přesně vědět, o kolik osení povyroستlo od minula.
 - Vytvořte zápichy s jarními motivy. Zasejte osení do skořápky od vajíčka.

VELIKONOČNÍ MAZANEC

Bez tradičního velikonočního mazance by to nebyla ta pravá velikonoční atmosféra. Zkuste si ho s maminkou upéct.

Ingredience

• 400 g polohrubé mouky	• 2 dl mléka
• 20 g droždí	• 100 g másla
• 70 g krupicového cukru	• 3 žloutky
• 1 vanilkový cukr	• špetka soli
	• 50 g rozinek
	• vejce na potření

- 50 g mandlových lupínků

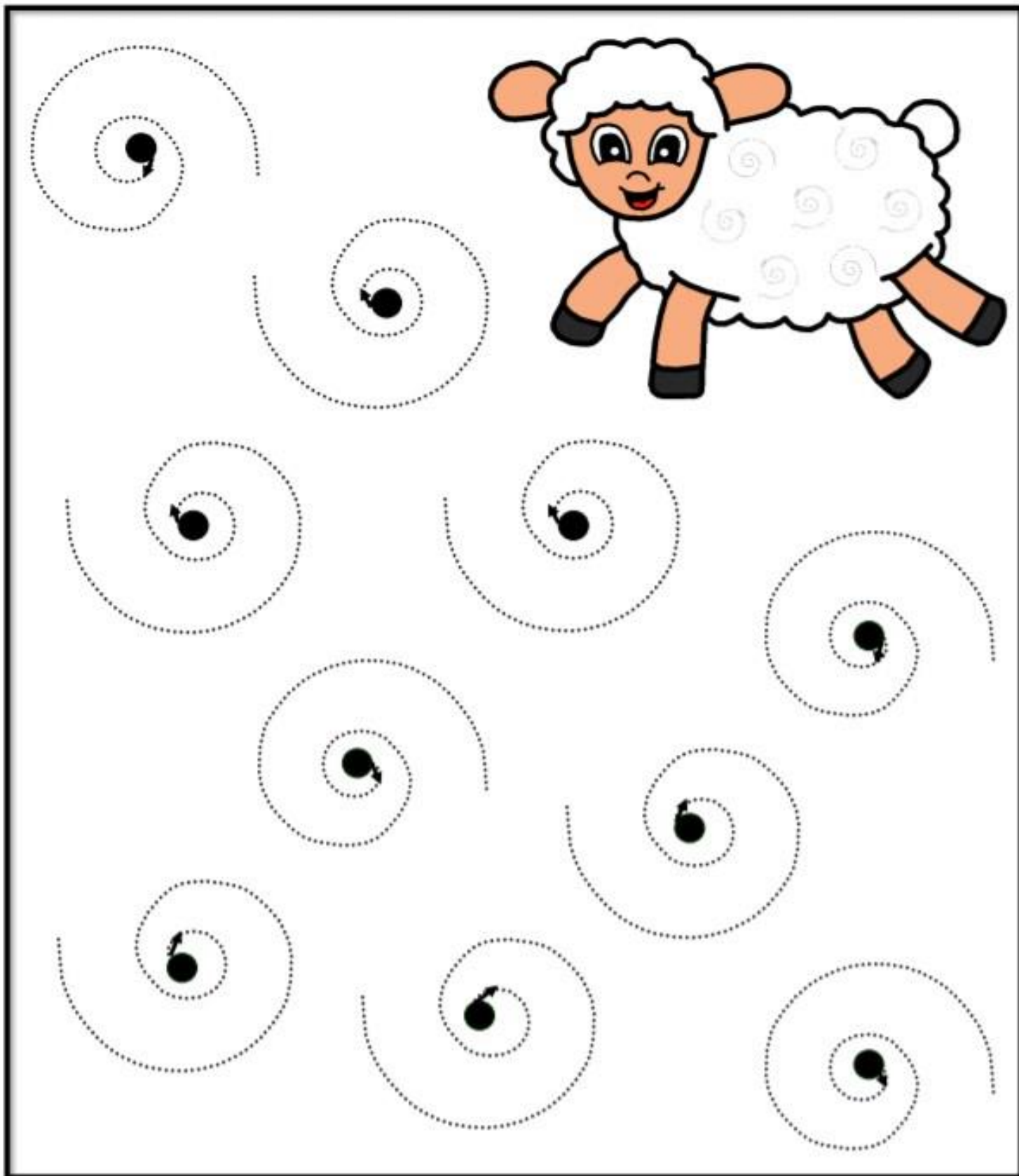
namočené v rumu a necháme
hodinu kynout. Potom z těsta
uděláme bochník a dáme ho na

Postup

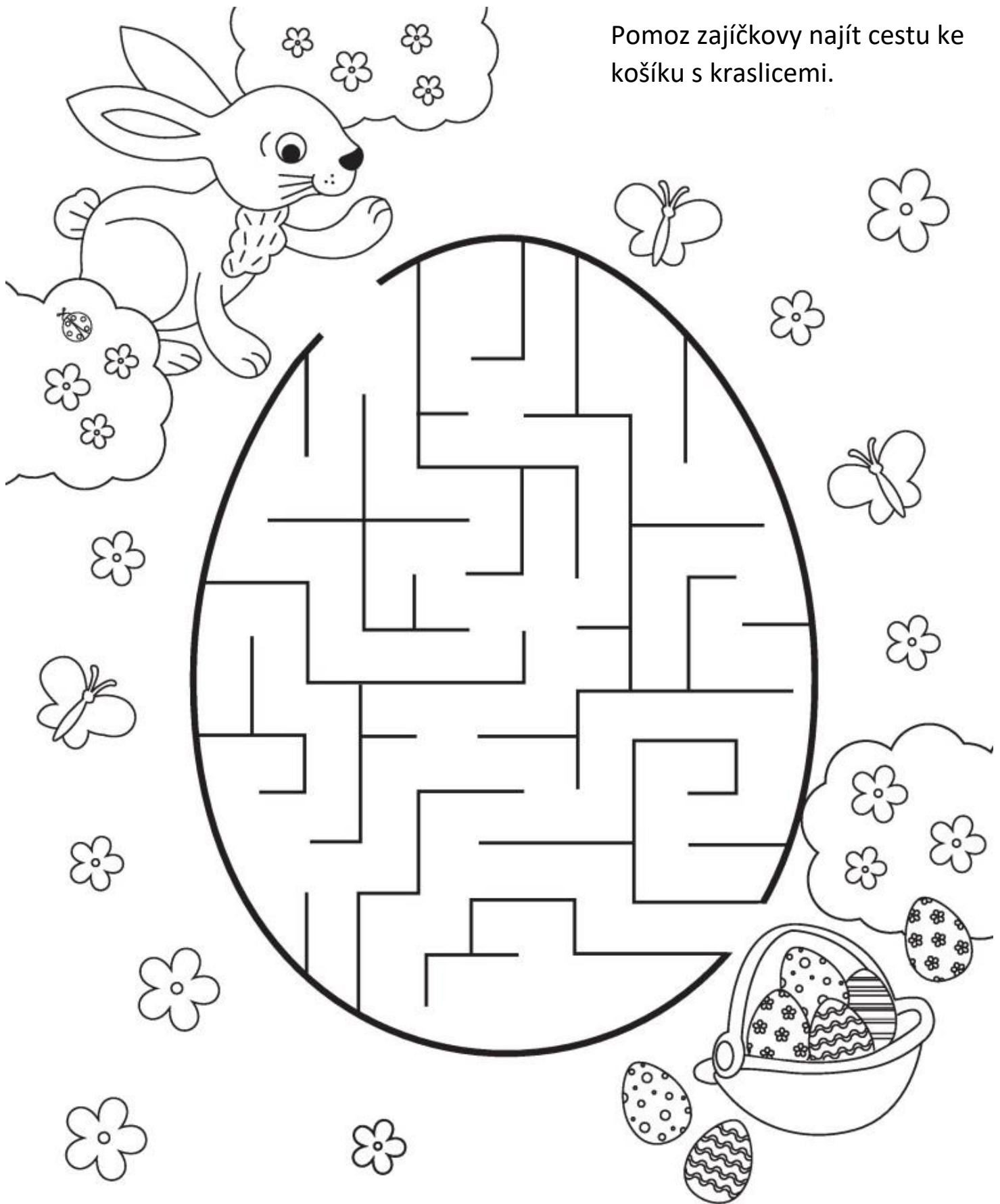
Z mouky, másla,
soli, cukru, droždí,
mléka, vanilkového
cukru a žloutků
vypracujeme
kynuté těsto.
Vmícháme rozinky

vymazaný plech. Opět necháme
vykynout. Povrch bochníku
nakrojíme do kříže, potřeme
vajíčkem, posypeme mandlemi a
pečeme asi 30 minut při teplotě
170 °C.

Vezmi si pastelku a zkus nakreslit ovčí vlnu.

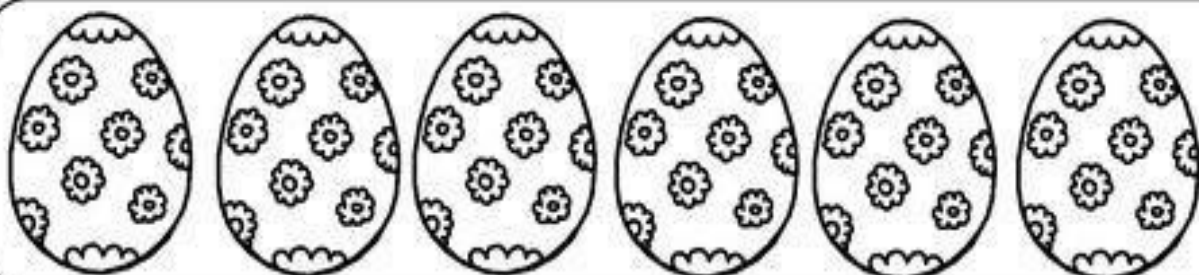
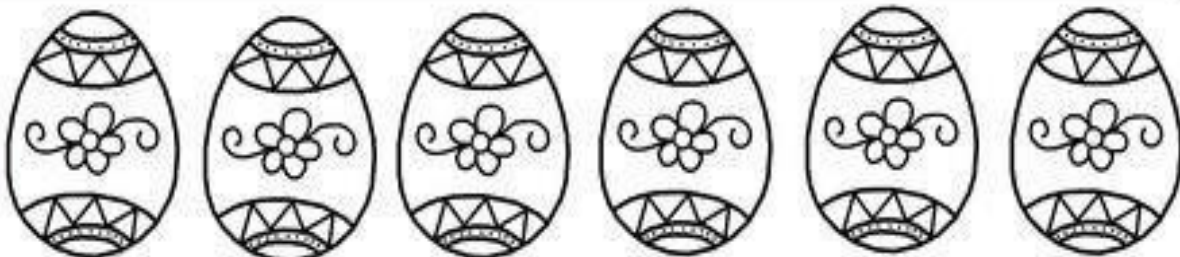
Pomoz zajíčkovi najít cestu ke
košíku s kraslicemi.

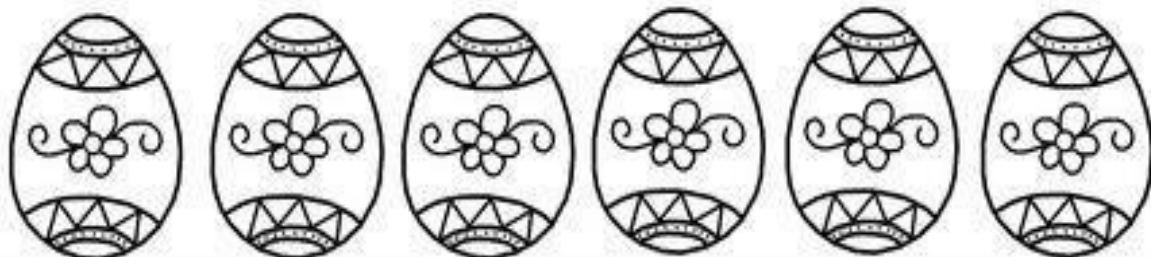
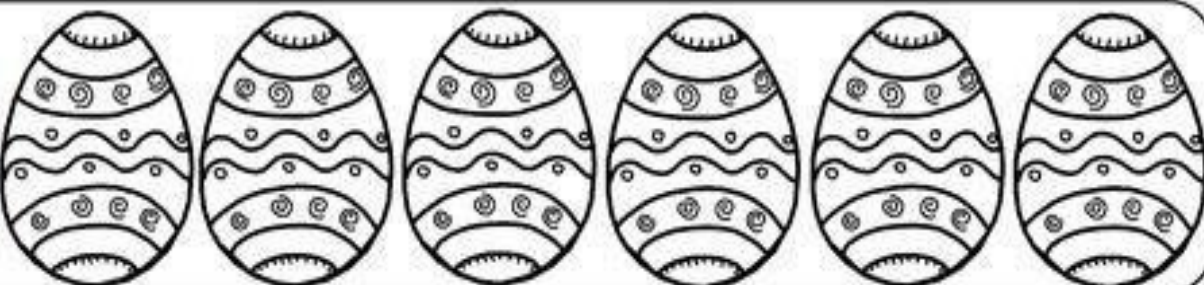
Dokážeš vybarvit správný počet vajíček podle čísel?

4

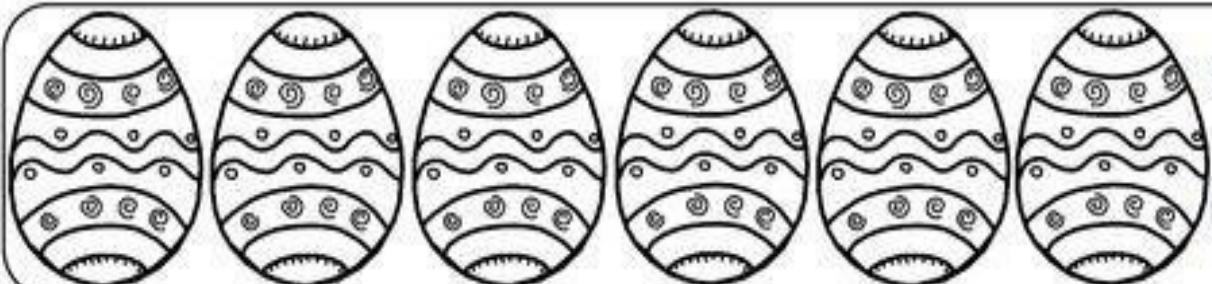
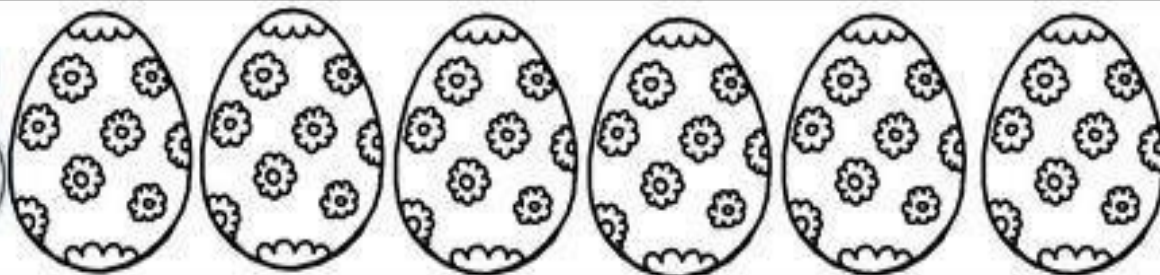
2

6

1

5

3

OMALOVÁNKY

